

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔ - ๕๓/๒๕๕๓

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลแขวงตลิ่งชัน และศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยรวม ๒๐ คำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า นายสาธิต นครินทร์สาคร ผู้ร้อง และผู้ร้องอื่น ซึ่งเป็นจำเลยในคดีที่ถูกฟ้องต่อศาลแขวงตลิ่งชันและศาลแพ่งธนบุรี รวม ๒๐ คดี ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลแขวงตลิ่งชันและศาลแพ่งธนบุรี ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยมีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกันว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องแต่ละคดีเป็นพนักงานของโรงงานสุราบางยี่ขัน บริษัทสุรามหาราษฎร์ จำกัด ถูกฟ้องให้ชำระหนี้ ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้และคดีถึงที่สุด โจทก์แต่ละคดีขออนุญาตหมายบังคับคดีโดยหักเงินเดือน เงินบำเหน็จและเงินโบนัสของผู้ร้อง ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ต่อมาผู้ร้องถูกเลิกจ้างแต่จะได้รับเงินค่าชดเชย เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงมีคำสั่งอายัดเงินนี้ ผู้ร้องแต่ละคดียื่นคำร้องต่อศาลขอให้กำหนดจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะอายัดตามสิทธิเรียกร้องใหม่ และได้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งกำหนดให้เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงานถูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น มิให้อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี แต่ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะกำหนดได้ตามสมควร ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า การใช้ดุลพินิจของศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้เงินลักษณะเดียวกันกับเงินในมาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ข้าราชการ

และลูกจ้างของรัฐบาลได้รับไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยไม่มีบทบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาล หรือเจ้าพนักงานบังคับคดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคหนึ่ง (๓) จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ และขอให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องทั้งยี่สิบคดี มีประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาวินิจฉัยเข้าด้วยกัน

พิเคราะห์แล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น สิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๑๑๑

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดของข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐบาล และเงินสงเคราะห์หรือบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควร

๑๑๑”

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า คำร้องทั้งยี่สิบคดี ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ได้หรือไม่

เห็นว่าการพิจารณาพิพากษาคดีเหล่านี้ได้เสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดไปแล้ว โดยศาลชั้นต้นได้พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ ขั้นตอนต่อไปก็คือการบังคับคดีเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามคำพิพากษา บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ (๓) เป็นเพียงหลักเกณฑ์ที่กำหนดว่าสิทธิเรียกร้องเป็นเงินประเภทใดบ้างที่เจ้าหนี้ไม่อาจอายัดเพื่อการชำระหนี้ได้ทั้งหมดโดยให้ศาลเป็นผู้กำหนด บทบัญญัติดังกล่าวมิได้ทำให้คำพิพากษาซึ่งถึงที่สุดแล้วมีผลเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ตามความหมายของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งแม้ต่อมาจะมีการพิจารณาในชั้นบังคับคดี และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแห่ง มาตรา ๒๘๖ วรรคสุดท้าย บัญญัติให้มีการอุทธรณ์คำสั่งศาลได้ก็ตาม แต่ก็อุทธรณ์ได้เฉพาะเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ศาลกำหนดให้เท่านั้น มิได้ให้สิทธิที่จะอุทธรณ์ในปัญหาที่ว่า จะอายัดได้หรือไม่ กรณีตามคำร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญ จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องทั้งหมด

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ